

Tato povídka měla původně podobu rozhlasové hry. Dramaturgoval ji Ivan Hejna a režíroval Ivan Holeček, natočili ji v roce 1989 a v témž roce dostala nejvyšší rozhlasové ocenění, totiž Prix Bohemia. O rok předtím jsem v soutěži Prix Bohemia dostal cenu posluchačů, nikoli poroty, to proto, že jsem nebyl členem komunistické strany. No a v roce 1990 jsem dostal za rozhlasovou hru Havárie Drakkaru opět cenu posluchačů, a ne poroty – nebyl jsem člen disentu, zase jsem tedy spadl mezi občany druhé kategorie. Ale mně je tam dobře, jsem zvyklý.

Struktura rozhlasové hry se hodně promítla i do textu povídky. Zvukové efekty, na ty byl režisér Holeček pyšný a já se snažil je i v textové poloze reprodukovat. Hrdina je agenturní zpravodaj. V té době už jsem měl jednu postavu v téhle roli, byl to Petr Abrahám z románů Čarodějův učeň a Šídlo v pytli a taky samozřejmě Jiří Čutta z povídky „Vesmír je dost nekonečný“. S povoláním reportéra jsem se řízením osudu minul, tak aspoň mi zbyla sympatie k těmto „nosičům vody“ mediálního světa.

Povídka se odehrává v Arkádii a okolí, patří tedy do Arkadského cyklu. Podobně jako v Měsíci mého života se tu vyskytuje prvek islamistického fundamentalismu. Nicméně tu chybí skepse v duchu „zakázaných technologií“, tedy politické korektnosti promítnuté do environmentalistické a obecně proticivilizační ideologie. Kromě toho jsem tehdy ještě naivně věřil, že euroatlantická kultura se bude nadále vyvíjet – tuhle víru jsem měl v následující dekádě ztratit a postupem času ve mně skepse v tomto smyslu spíš sílí, než slábné. Proto tedy vztahy mezi Lunou a Zemí jsou v této povídce víceméně idylické.

Bojový robot Arnal, ten je samozřejmě přejatý – svou ideou, nikoli vzezřením – ze scénáře, který jsem v polovině osmdesátých let napsal pro Káju Saudka a který byl v roce 1988 realizován pod názvem Arnal a tři dračí zuby. Přejal jsem hlavně název, to zdůrazňuji, ten saudkovský Arnal je přece jen spíš fantasy než tvrdá sci-fi, která trvale zůstává mou doménou.

Bylo to nedorozumění vpravdě osudné. Petr Adlen si špatně vyložil význam červeného signálního světla a domníval se, že do haly zpravodajského střediska agentury Den vrazil oddíl vojenských policistů, těch honičích psů generála Kiliana. Ve skutečnosti to nebyli policisté, nýbrž nejnebezpečnější zbraňový systém instalovaný na Měsíci, robot nadaný šestým stupněm inteligence, známý úzkému kruhu zasvěcených pod kódovým názvem Arnal. Kilianovi policisté nebyli o nic lepší a o nic horší, o nic chytřejší a o nic hloupější, o nic lenivější a o nic horlivější než příslušníci jakéhokoli jiného policejního sboru světa přítomnosti, minulosti či budoucnosti. Zato Arnal! Tělo z amorfního chromniklu, uvnitř reaktor studené fúze a tachyonový mozek nadaný, jak řečeno, šestým stupněm inteligence. Energetické emitory schopné působit bodově i plošně byly Arnalovou hlavní zbraní, zdaleka ne jedinou. Za normálních okolností mohl Arnala zastavit toliko rozkaz anebo přímý zásah jaderné zbraně. Toto však nebyly normální okolnosti; Arnal se vymkl kontrole a postupoval podle programu, který si sám vytvořil.

Kdyby se Arnal byl rozhodl zaútočit přímo, Petr Adlen by neobstál ve své skrýši vybudované v šestém suterénu ani deset vteřin: robot by se k němu postupně propálil. Lidmi stvořená příšera se však rozhodla k jinému postupu, z důvodů známých jen jí. Jakmile její senzory zjistily přítomnost člověka v šestém suterénu, klidnými kroky přistoupila ke dveřím nouzového schodiště. Vztáhla ruku a jemně ji položila na kliku. Stiskla ji, ale dveře se neotevřely, zámek byl zamčený. Pro Arnala to samozřejmě nebyla žádná překážka. Stačilo by mu vrazit do dveří jediným pohybem, podle jeho měřítká nepatrně slabým, a vyrazil by dveře i s rámem. Tentokrát však byl naladěný k vlídnosti, jak by se snad dalo říci. Pustil kliku a jal se jemně a trpělivě rozebírat zámek. Protože měl přístup ke všem databankám celého komplexu habitatů na Měsíci, věděl, že od kořisti ho dělí ještě šestnáctero takových dveří,

šestero schodišť, chodby, průchozí místnosti. K ukrytému muži se dostane za osmatřicet minut. To nebyl odhad, nýbrž přesný výpočet.

Kdyby to Petr Adlen věděl, patrně by za těch osmatřicet minut zešlel hrůzou. Smrt není zdaleka tak strašná jako čekání na smrt a Arnal nedovedl zabít jinak než bleskurychle. Osmatřicetiminutové čekání na kata však dokáže devastovat tak snadno zranitelnou organickou strukturu, jako je lidský mozek.

Petr Adlen však věřil, že Arnal se v tuto dobu pohybuje někde v prostoru osmé translunární, a za svého hlavního nepřítele považoval generála Kiliana a jeho lidi. Pravda, lekl se, když se červené varovné světlo rozsvítilo. Doufal, že se Kilian o jeho úkrytu nedozví včas. Byla by to opravdu smůla, kdyby Petr měl ztroskotat tak blízko cíle. Marek ale nezklame, Marek se připojí včas.

Možná že už za pár minut.

Petrův příběh začal, jak už to tak bývá, docela obyčejně.

Telefon zadrnčel tak ohavně, jak jenom je to možné – a v šest hodin ráno drnčí nanejvýš ohavně. Ano, bylo šest hodin dvanáct minut, dvanáctého června dva tisíce třicet dva, jak se Petr stačil přesvědčit. To zjištění zapudilo jeho ospalost. V duchu zalátelel: Cožpak oráklu nenařídil výslovně, že si přeje vstát v půl deváté? Večer se vrátil domů pozdě, už bylo vlastně ráno, a...

To znamená, že volá někdo důležitý, a kdo jiný to může být než směnař? Jenom on zná heslo, které dokáže orákl obejít.

Byl to směnař.

„Něco se děje na osmičce,“ řekl Petrovi. „Visí tam tucet nákladů. Za hodinu, a to nejdéle za hodinu, chci od tebe přímý vstup.“

„Odkdy děláme dopravní nehody?“

„Tohle bude něco zvláštního. Máme hlášku, že tam jsou vojáci.“

„Kilianova parta?“ zakřenil se Petr. Špatná nálada z něho rázem spadla. Usmál se do objektivu telefonu. „Měl jsi to říct dřív. Už bych tam byl!“

Směnař se usklíbl. Také neměl vojáky nijak zvlášť v lásce.

„Tak sebou hod“, řekl a přerušil spojení.

O čtvrt hodiny později Petr projížděl jižní arkadskou propustí. Dálnice už byla plná, v tuhle ranní dobu tu je největší ruch. Samozřejmě, všechny vozy směřovaly z Arkádie do Lunagradu, v protisměru ani živáček. Tohle jim přijde draho, těšil se Petr na nastávající utkání. Uspořádají cvičení na nejživější lunární komunikaci.

Co jiného to mohlo být než cvičení?

Něco takového může napadnout jen zelený mozek.

Rychle předjížděl vozy naložené neforemnými kontejnery. Ochotně mu uhybaly z cesty. Jeho palubní počítač ustavičně vysílal signál nejvyšší přednosti. Jen málokteré osobní gyro na Měsíci mělo právo takový signál vysílat a ani Petr ho nesměl zneužívat. Dopravka už jistě ví, že po osmičce se žene nějaký čert. Identifikuje ho a bude vyšetřovat, oč vlastně jde. To nic, směnař Kars to vyřídí. Je to jeho povinnost, když tak nehorázně vytáhl Petra z postele.

Za šestadvacátým kilometrem zvolnil.

Právě minul kráter Sabine a na obzoru se vypínal Maskelyne. Mléčná dráha byla natažená nad obzorem jako obrovitá potrhaná záclona. Země, ta stará Plesnivka, visela v nadhlavníku. Jednou nám spadne na hlavu, ale dnes to nebude. To by tak scházelo, aby padala, takhle časně ráno, a ještě k tomu v pondělí!

Dálnice byla dokonale zatarasená. Nákladáky tu stály ve dvou řadách. Výstražná světla a varovné signály hlásily nebezpečí do široka daleka. Petr zvolil terénní režim. Motory, až do této chvíle skoro neslyšné, zahučely v hlubokém tónu a na kontrolním panelu se rozsvítila celá galaxie světel.

Jen to nepřeháněj, pokáral Petr v duchu palubní počítač. Nepředstírej, že se kdovíjak namáháš.

Přehoupl se přes táhlý hřeben. Zatarasenou dálnici měl po pravé ruce. Nákladáků už tu byla nejméně stovka, jedna hustá fronta z arkadského směru, druhá od Lunagradu. Mezi nimi asi tak padesátimetrová mezera. Nu a v terénu, tu a tam, vojenské gravo s modrým majákem na kupoli.

Petr požádal o spojení a Karsův obličej se vzápětí vyhoupl na obrazovku. Současně aktivoval kamery.

„Moc pěkné,“ pochválil ho směnař. „S dopravkou si nedělej starosti,“ dodal.

Tak přece, usmál se Petr. Na komentáře ale nezbyl čas.

„Už je tu máme, fešáky,“ stačil ještě zvolat.

Jedno z terénních vozidel opustilo formaci a plnou rychlostí zamířilo rovnou k němu. Od kol tryskaly proudy prachu. Řidič kašlal na všechny předpisy, syčák! Milostpáni vojáci, mohou si dovolit všechno, civil by platil mastnou pokutu, hněval se v duchu Petr a připravoval se na střetnutí.

„Jedem,“ řekl směnař na znamení, že propíná Petrovo gyro do vysílání sítě. To, co teď Petr vidí a uvidí, co říká a bude říkat, spatří a uslyší plastivizní diváci celého systému.

„Petr Adlen, osmá translunární,“ představil se objektivu kamery vestavěné do palubní desky, a tím i miliardám diváků. „Nejsem přímo na dálnici, ale asi tak sto metrů od ní. Po dálnici spojující dva největší habitaty Měsíce, Lunagrad a Arkádii, nelze totiž jezdit. Už tu uvázlo...“

Počítač zatím stačil zhodnotit situaci a na displeji zářilo číslo 132. Hodnota rychle rostla, další nákladňáky dojížděly na konec fronty.

„...sto pětatřicet vozů, převážně nákladních. Vezou potraviny, vodu, suroviny. Vezou, ale hned tak nedovezou. Proč, ptáte se? Inu proto, že jim cestu přerušili vojáci. Vás stejně jako mě by zajímalo, jaký důvod je k tomu přiměl. Dozvíme se to, doufám, brzy, protože příslušníci čackých ozbrojených sil sem směřují rychlostí porušující všechny předpisy sbírky, milovníci astronomie usazení v umělých světlech systému si mohou pohodlně prohlédnout ten oblak prachu na svých obrazovkách.“

„Vraťte se,“ zahulákal nepříjemně studený hlas. „Cesta je uzavřena.“

„Jak jste slyšeli, páni vojáci nám vstoupili do hovoru. Nuže, promluvme si s nimi. Jsem zpravodaj Petr Adlen, agentura Den. Číslo mého oprávnění máte na displeji, nejspíš tam svítí zeleně.“

„Dál nesmíte, pane,“ stál studený hlas na svém. Extenze „pane“ označovala robota.

„Umíš říct i něco jiného?“ zeptal se Petr ironicky.

„Ano, pane.“

„Tak to zkus.“

„Vraťte se.“

„No výborně,“ zajásal Petr. Byl přesvědčený, že i diváci se dobře baví. „Chci hovořit s tvým nadřízeným.“

„Lituji, ale nejste oprávněn, pane.“

„To je něco neslýchaného!“

Petr ani nemusel předstírat rozhořčení. Robot se odvažuje odporovat člověku, a navíc agenturnímu zpravodaji!

Začalo mu být horko. Teď se nesmí nechat odbýt, jinak je vyřízený jakožto zpravodaj!

„Tak se na to podíváme blíže!“

Přepnul řízení na manuální režim a vyrazil kupředu. Automaticky řízený vojenský vůz stačil uhnout v poslední chvíli. Petr se ale nemohl dlouho radovat ze svého vítězství. Nějaká vyšší moc dokázala překonat všechny vnitřní bariéry počítače a zablokovala brzdy. Petr se neubráníl výkřiku. Vůz sebou smýkl stranou, div se nepřevrhl.

„Tohle hraničí s fyzickým napadením!“ zvolal, „sami jste byli svědky aktu násilí, jakého jsme doposud...“

„Porušil jste příkaz,“ vstoupil do vysílání další hlas. Byl hlubší a jaksi měkčí než ten první, patřil bezpochyby člověku.

„Vy velíte tady tomu cirkusu?“

„Radím vám, abyste byl zdvořilejší,“ odpověděl neznámý.

„Upozorňuji vás, že náš rozhovor se přenáší v přímém přenosu do lunární zpravodajské sítě a mimořádně zábavné pasáže se dostanou i do sítě ústřední. Ptám se vás oficiálně a velmi zdvořile: co se to tu stalo?“

„Přesně nevíme. Zdá se, že u kráteru Collins došlo k výbuchu. A vy, místo abyste pátral po senzácích, byste měl posluchače upozornit, aby se vyhnuli osmičce a zvolili objížděku po trojce nebo šestadvacítce.“

„Děkuji za radu, ale už se stalo. Tak tedy výbuch. Jak to, že nevidíme žádné pozůstatky výbuchu?“

„Bez komentáře.“

„Na další otázku prosím jednoznačnou odpověď: Pořádáte tady cvičení?“

„Ne, toto není cvičení.“

Petr polkl.

Cítil, že ztrácí půdu pod nohama, znovu mu hrozilo nebezpečí ztráty tváře.

„Kdy uvolníte provoz?“

„Bez komentáře.“

„Máte pro naše diváky nějaké lepší vysvětlení?“

„Bez komentáře.“

Já nakonec budu muset stáhnout ohon mezi nohy a odplazit se, pomyslel si Petr. To ne, to nikdy! A vypálil bez rozmýšlení:

„Co je pravdy na tom, že jde o jev mimozemského původu?“

Důstojníková reakce byla překvapivě drsná.

„Seberte se a zmizte, nebo vás odstraníme sami!“

A podívejme se, usmál se Petr přímo do objektivu, velmi, velmi zdvořile poděkoval a rozloučil se s důstojníkem a vzápětí i s diváky.

Zbytek dopoledne a téměř celé odpoledne Petr strávil marnými pokusy o průlom elektronickou obranou arkadského štábu Jednotek planetární obrany. Podařilo se mu získat pěknou sbírku doporučení, priorit a příkazů, ale zdálo se, že vojenský orákl byl pevně odhodlán otevřít zámky jen jedné jediné prioritě – a tou byl vybaven sám hlavní vojenský šéf, generál Kilian.

Samozřejmě, hlava armády byla nedosažitelná.

Novinář se vrátil domů uondaný a pěkně našťavaný. Osprchoval se a chvíli uvažoval o návštěvě klubu. Vybavil si v duchu všechny ty známé tváře takzvaně veselé party a pevně se rozhodl, že zůstane doma. Z neradostných úvah ho vyrušil telefon. Byla to směnařka Komatsová. Odpoledne převzala službu po Karsovi a teď, po třech hodinách perné práce – první hodiny služby ve směně zpravodajské agentury jsou vždycky nejnamáhavější – vypadala stejně svěže, jako když nabručeného Karse střídala.

„Gratuluju ti, Petře,“ řekla mu zpěvavě. V jejím hlase byla ještě stopa přízvuku japonštiny. „Tvůj vstup měl slušný ohlas.“

Petr se usmál. To je celá ona, hodná, milá Komatsová. Kars dovede člověku jenom nadávat.

„Kde jsi vzal tu informaci o jevu mimozemského původu?“

Petr pokrčil rameny.

„Člověk tu a tam něco zaslechne,“ řekl neurčitě.

Zapíchl do něho černá očka, jen mírně sešikmená.

„Ty sis to vymyslel,“ řekla.

„Novinář zjišťuje pravdu, novinář si nevymýšlí.“ Chtěl dodat, že nikdy výslovně neřekl, že opravdu jde o nějaký mimozemský jev, ale zvolil moudřejší variantu, totiž mlčení.

„Pusť si zprávy,“ řekla zdánlivě ledabyle a bez pozdravu přerušila spojení.

V projekčním dómu plastivizního přijímače běžela beseda vysílaná ze Země. Petr po chvílce vyrozuměl, že prim tu hraje jakási doktorka Draga Milčevová, pracovnice sofijského Střediska výhledových studií. Petr dobře znal, co je zač tohle Středisko: jedna z četných gravitačních děr, do které se nenávratně propadají prostředky Evropského měnového fondu. Kdyby raději šly na něco užitečnějšího, je tolik úkolů, se kterými věda nedokáže pohnout, rakovinu zvládla, ale před prachmizerným virem chřipky je pořád ještě bezmocná... Podvodníci jsou to, i tahle Milčevová...

Zaposlouchal se.

„Ano, už osmadvacet let,“ řekla Milčevová.

„Jenže všechny dosavadní pokusy o kontakt s mimozemskými civilizacemi byly marné,“ namítal hlasatel. Petr ho znal osobně. Byl to Jean-Marie Duvic, nesnesitelně nafoukaný pitomec, který dokonale splňoval základní podmínku kvalifikace hlasatele, jak si ji aspoň Petr pro sebe formuloval, totiž vadu řeči.

„Tentokrát máme závažné důvody k domněnce, že v oblasti kráteru Collins došlo k projevu existence jevu mimozemského původu.“

„Projev jevu...“ popíchl ji Duvic, „nezdá se vám, že ta formulace je poněkud složitá?“

„Jde o složitý případ, kolego.“

„Podle vás jde tedy o přistání létajícího talíře UFO, podle receptu dvacátého století?“

„Nemyslím si, že jde o nějaké přistání.“